

SINIF Millî Edebiyat Zevk ve Anlayışını Sürdüren Eserler

1. Bir alay isyanla, acıyla dolu İstanbul mültecisi, kadın erkek buralardan gelip geçmişlerdi. Yollar çok garipti. Bazen fişek kemerli, palaskalı bir asker bazen Karadeniz başlıklı insanlar birer ikişer sırtların üstünde görünüp kayboluyordu. Köylerde duraksamalı bir sessizlik vardı. Anadolu'dan başkaldırma haberleri geliyordu. İngilizlerin kafilesi ile milletin asi çocuklarının dövüştükleri söyleniyordu. İhsan'ın dirseğinden ayrılmayan genç, kırmızı şalvarlı, uzun başörtülü, derin yeşil gözlü bir köylü kızı vardı ki dikkatimi çekiyordu.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçanın zihniyet unsurlarıyla ilgili değildir?

- A) Kahraman anlatıcının bakış açısıyla yazılması
B) Olumsuz durumların insanları göçe zorlaması
C) Çatışma ortamının halkın yaşayışını olumsuz etkilemesi
D) Dönemin giyim tarzına dair izler taşıması
E) İnsanların Anadolu'dan gelen başkaldırı haberleriyle ilgilenmesi

2. Anadolu halkının bir ruhu vardı, nüfuz edemedin!
Bir kafası vardı, aydınlatamadın.
Bir vücudu vardı, besleyemedin.
Üstünde yaşadığı bir toprak vardı! İşleyemedin.
Onu, hayvani duyguların, cehaletin, yoksulluğun ve kıtlığın elinde bıraktın.
Şimdi, elinde orak, buraya hasada gelmişsin. Ne ektin ki ne biçeceksin?
İşte her yanın yarılmış bir hâlde kanıyor ve sen, acıdan yüzünü buruşturuyorsun. Öfkeden yumruklarını sıkıyorsun.
Sana ıstırap veren bu şey, senin kendi eserindir, senin kendi eserindir.

Cumhuriyet Dönemi'ne ait bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Aydınların Anadolu'ya yönelme sebepleri çeşitli açılardan sorgulanmıştır.
B) Anadolu'ya önem vermeyip Anadolu gerçeğiyle karşılaşınca şaşırıp aydın kesim eleştirilmiştir.
C) Aydınların Anadolu ve Anadolu insanı için yaptığı fedakârlıklar anlatılmıştır.
D) Anadolu insanının aydınlara kucak açması övülmüştür.
E) Aydınların Anadolu'dan kaçış sebepleri incelenmiştir.

3. Aşağıdakilerin hangisinde, Cumhuriyet Dönemi'nde Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren yazarlarla ilgili bilgi yanlıştır?

- A) Eserlerinde konuşma dilini kullanan Halide Edip, üslubu ikinci plana itmiştir.
B) Konu olarak kadınsılıktan kurtulamayan kadınları, onların süse düşkünlüklerini ve yanlış Batılılaşma maceralarını seçen Reşat Nuri'nin ilk hikâyelerinde mizah unsuru ağır basar.
C) "Yüksek Ökçeler, Gizli Mabet, Bomba" gibi eserlerin yazarı olan Yakup Kadri'nin kahramanları, genel olarak, içinde buldukları durumun neden ve sonuçları üzerinde düşünen ve çözüm üretmeye çalışan tiplerdir.
D) Refik Halit, kişi betimlemeleri ile yer betimlemelerini çok iyi kaynaştırarak, okuyucuyu yormadan okuyucunun hem kahraman hem de çevre hakkında fikir sahibi olmasını sağlar.
E) Refik Halit'in ham Anadolulu insan tipinin karşısında Halide Edip'in kişilerinin hisli, kültürlü, farkındalıkları ve davaları olan şahıslar olması Halide Edip'in karakterlere, Refik Halit'in ise daha çok tiplere yer verdiğini gösterir.

4. Yenişehir'de bütün evler, sanki bir benlik ve benlikçilik kalesi gibidir. Etrafı bahçe duvarlarıyla çevrilmiş, birbirlerinden en az kırk elli metre uzakta duran bu evler, dışarıdan bakan herhangi bir müşahedecinin gözüne, her şeyden evvel birer egoizm yuvası şeklinde görünür. Bellidir ki burada ne bir cemaat hatta ne de bir mahalle hayatı teessüs edilebilmiştir. Her aile kendi fildişi kulesi içine çekilmiştir. Bu yüzden Yenişehir, daimi bir sessizlik ve ıssızlık içindedir. Bahçelerde bir tek çocuğun oynadığı görülmez, pencerelerden bir tek şarkı veya çalgı sesinin aksettiği işitilmez. Sokaklarda, gençliğe mahsus bir neşve ve şetaret tezahürüne rast gelinmez. Yenişehir'de birçok nişanlı, birçok yeni evli vardır. Fakat bunlar nerelerde görüşürler, eğlenirler, hiç belli değildir. Burada herkes, o kadar kendi içine, kendi kabuğuna çekilmiştir; herkes birbirinden öyle uzak ve çekingendir ki ne bu evin ıstırapından öbür evin ne bu ailenin şevk ve saadetinden öbür ailenin haberi vardır.

Bu metnin dil ve anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Betimleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
B) İlahi (hâkim) bakış açısı kullanılmıştır.
C) Üçüncü kişi ağzından anlatım söz konusudur.
D) Benzetmeye başvurulmuştur.
E) Anlatıcı nesnel bir tavırla sadece gördüklerini anlatmıştır.

Millî Edebiyat Zevk ve Anlayışını Sürdüren Eserler

5 ve 6. sorular aşağıdaki metne göre cevaplanacaktır.

5. Akdeniz kıyısındaki bu küçük Anadolu kasabasında, iklim çok yumuşak geçmekte, yaz günlerinde her yeri şeftali kokuları sarmaktadır. Akşamüzerleri, çoğu kasabaya yerleşmiş memurlar deniz kıyısına eğlenmeye giderler. Türlü eğlenceler, yiyecekler, çalgılar bu akşamların vazgeçilmez alışkanlıkları olmuştur. Burası, Anadolu'nun Sadabat'ıdır. Bu kasabaya tayini çıkan memurlar buranın zevk ve sefasına alışmakta, buraya yerleşerek havuzlu, kameriyeli evler yaptırmaktadırlar. Devrin İstanbul'da hoş görmediği eğlenceler, burada rahatlıkla yapılmaktadır. Memurlar, resmî işleri tamamıyla boşlamıştır.

Bu kasabaya yeni bir yazı işleri müdürü tayin edilir. Adı Ağâh olan yeni Yazı İşleri Müdürü, kasabaya geldiği ilk gün, dairede ikinci vakti kimsenin olmamasına çok şaşırır. Öğle vakti, dairedeki herkes şakalar yaparak şen şakrak sahile inmektedir. Ağâh Bey bütün bunlara çok şaşırır. Kendisi idealist bir kişidir. Mülkiyeden çıktıktan sonra Anadolu'ya bu işe atanmıştır. Bu memuriyetle kendini göstermeye, bu köyü düzeltmeye karar vermiştir. Sürekli çalışacaktır. Fakat kasabadaki herkes aksine tembel, miskin ve eğlence düşkündür. Mutasarrıf ona ilk gün, rahatına bakmasını söylemiştir. Evkaf Memuru daha da ileri giderek, eğlenmesi için tüm imkânları önüne serebileceğini ima etmiştir. Önceleri bütün bu tekliflere direnmiş, köyde tek başına kalmasına rağmen eğlencelere katılmamıştır. Sıkıntıdan boğulmakta, dairede kimse olmadığı için çalışmamaktadır. Hiçbir idealini gerçekleştiremeyeceğini anlamaya başlar.

Bu parçaya göre Refik Halit Karay'ın hikâyeciliği ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kahramanları tek yönlü ve idealist tiplerdir.
B) Aydınların Anadolu'ya ve Anadolu insanına bakışını sorgular.
C) Halkın ve Anadolu insanının yaşam tarzını realist bir gözlemler anlatır.
D) Kırsalda yaşayan insanların ahlaki bozukluklarını ortaya koyar.
E) Hikâyelerin sonunda kahramanların ideallerini gerçekleştirdiği görülür.

6. Bu metne göre Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren hikâyelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gerek konu gerekse anlatım tarzı bakımından kendinden önceki gelenekle bağlarını koparmıştır.
B) Konular, yazıldığı dönemin geleneğine uygun olarak ele alınmış, döneme uygun sade ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
C) Toplum ve bireyi yakından ilgilendiren sosyal olaylar anlatılmıştır.
D) Kahramanlar yaşadıkları çevre ile ve o çevrenin kahraman üzerindeki etkisiyle ele alınmıştır.
E) Hikâyelerdeki kişiler, o dönem toplumunda karşımıza çıkabilecek kişilerdir.

7. Hacı Ali Efendi, Bursa'nın eski ve büyük bir ailesine mensuptu. Çocukluğunda, babasının evi hükümet konağı gibi işlerdi. Her ramazan, evde sekiz on misafir olur; mutfakta geceli gündüzlü çifte kazanlar kaynardı. Hacı Ali Efendi, Hacı Hafız'ı o vakitten tanırdı. Konakta pek ehemmiyetli bir mevkii vardı. Babası öldükten sonra konak dağılmıştı. Mamafih günler yine iyi günlerdi. Az bir para ile sultan gibi geçinilirdi. Onun için Hacı Ali Efendi, bu eski baba dostuna yine kapısını açık tutmuştu. Hacı Hafız, mübarek bir adamdı. Kuvvetli bir nefesi vardı. On sene evvel kötürüm olduğu için Muğla'dan çıkamamış, altı yedi sene evvel de vefat etmişti. İşte bu Hafız İlyas, onun hiç dilinden düşürmediği kıymetli oğlu idi.

Bu parçaya göre Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren hikâyeler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Maupassant tarzı hikâyeye anlayışı egemendir.
B) Kahramanlar yaşadıkları mekânla birlikte ele alınır.
C) Toplumun herhangi bir kesimindeki insanlar hikâyelerin kahramanı olabilir.
D) Olayların sırasıyla anlatılmasından ziyade yaşamdan bir kesit sunulur.
E) Hikâyelerde realizm akımının özelliklerine rastlanır.

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Adı : .....
Soyadı : .....
Sınıf : .....
NO : .....

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru : .....
Yanlış : .....
Boş : .....
Puan : .....